

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 23-24 квітня 2026 р.) 104 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Юшкевич Юлія Сергіївна – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

23-24 квітня 2026 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Койчева Тетяна Іванівна – в.о першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

ант І. Конституція прав : Метафізика звичаїв / Пер. з нім. К. : Юніверс, 2004. 312 с. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=Кант%20I\\$](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=Кант%20I$)

окк Дж. Два трактати про врядування / Пер. з англ. О. Терех, П. Терех. К. : О

с
акиавеллі Н. Державець / пер. з італ. А. Перепаді. Харків : Фоліо, 2013. 121 с.

о
атон. Держава / Пер. з давньогр. Д. Столбуна. К. : Основи, 2000. 355 с. URL:

и
уссо Ж.-Ж. Про суспільну угоду, або Принципи політичного права / пер. з фр. О. Хоми. Київ : Портал, 2021. 288 с. URL: <http://litopys.org.ua/rousseau/rous.htm>

2

0

0 **Семко Яна Сергіївна**, кандидат філософських наук, доцент кафедри мистецтвознавства та загально-гуманітарних дисциплін, Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

2

ТРАНСВЕРСАЛЬНА ВЗАЄМОДІЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

6
5

Актуальність теми визначається насамперед ситуацією в самій філософії. У рамках постметафізичної парадигми різноманіття істин необхідний пошук способу трансверсальної взаємодії перетину радикально різних, але рівноправних картин світу. Крім того, питання про засоби комунікації, що змінюють тимчасові та просторові характеристики соціальних дій, дозволяє поглибити знання про людину епохи медіатехнологій. Фрагментована свідомість, особистісна «одномірність» – це наслідок того, що ЗМІ, впорядковуючи простір інформації, переломлюють реальність і створюють передумови «герметизації універсуму», обмежень світовідносин та самосприйняття, нав'язування, як казав Дерріда, «товарного консенсусу через мобільні медіамережі» [1, р. 39].

1 Мета дослідження – виявити темпорально-просторові характеристики ефіри засобів комунікації та визначити умови, за яких можливе виникнення трансверсальності. Зазначимо, що засіб – це ємне багатозначне поняття, за допомогою якого визначаються різні види інструментів спілкування, як природних (знакові системи), так і штучних (технічні пристрої та інститути, що забезпечують їхню роботу). У межах теорії соціальної комунікації термін «засіб» позначає і репрезентант, і медіатор, який постає між одержувачем та Відправником.

о Історія розвитку засобів комунікації – це процес зовнішності, відчуження від людини форм спілкування. Якщо перші жести гомінідів були частиною тіла та поведінки суб'єкта, то, наприклад, писемність, а пізніше – пергамент, створений спеціально для фіксації писемності (на відміну від каменю) – вже

2

г

х

2

v

гілеморфні об'єкти, що мають самостійне буття. Удосконалення засобів відбиває розвиток природи людини. В останні роки все більшої популярності набуває раціоналістична концепція технічних засобів французького філософа Ж. Симондона, який вважав, що в цьому розвитку особливу роль відіграє правильне розуміння сутності та функцій засобу, вільне від утилітаризму, властивого людині суспільства споживання «За допомогою технічного об'єкта створюється міжлюдське відношення, яке являє собою модель трансіндивідуальності» [4, р. 248].

Ця концепція формування трансіндивідуальної колективної реальності через раціоналізацію (і гармонізацію) взаємодії людей та технічних засобів перегукується з ідеєю трансверсальності. Історія терміна «трансверсальність» починається з праць Ж.-П. Сартра, а потім Ф. Гваттарі: «Трансверсальність – це вимір, який прагне подолати як чисту вертикальність, так і просту горизонтальність: вона досягається за умов максимальної комунікації між різними рівнями і у різних значеннях» [2, р. 18]. Йдеться про те, щоб забезпечити канали зв'язку, уможливити встановлення комунікативної взаємодії та подолання розриву між рівнями, напрямками та світоглядами – горизонтальні та вертикальні відносини в організації, картини світу східної та західної людини, модернізм та постмодернізм.

Можна стверджувати, що сьогодні трансверсальні зв'язки дискурсивної множини актуалізуються у сфері медіа. Самоідентифікація пов'язана з дискурсивними процесами, і «якщо людина – це конфігурація сил зовнішнього, то технічне/медіальне може бути розглянуто як один із елементів, що доповнюють цю конфігурацію або викликають її непередбачувану мутацію» [3]. Найбільш відома концепція «трансверсального розуму» була представлена в роботах В. Вельша [5, р. 75-87] (перша книга автора «Наша постмодерністська сучасність» вийшла ще 1987 року). Ідея трансверсальності Вельша полягає у демонстрації переходу до неперехідності, до незводності дискурсів до якоїсь однієї істини, нав'язаної єдності.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Соціальна парадигма трансверсальності виходить за межі модерну з його тотальністю розуму і постмодерну з його ідеєю радикальної множини, в якій різні парадигми та форми раціональності конфліктують одна з одною. Розум тут діє як «посередник, який виявляє гетерогенність і переходи, відмінність і тотожність» [5, р. 85]. Зважаючи на центральну ідею Вельша, ми можемо стверджувати, що засоби комунікації набувають властивостей трансверсальності, оскільки дозволяють здійснювати такі переходи в просторово-часовому континуумі. Насамперед, йдеться про мобільні технології та Інтернет. Медіасфера детермінує час комунікації як послідовності смислоутворення. Завдяки цифровим технологіям набувають нових форм як способи зв'язку, так і сприйняття комунікаторами одне одного, часу і простору спілкування. Висвітлення діахронічних флуктуацій цього взаємозв'язку в комунікації має особливе значення, оскільки розкриває природу переходів від однієї культурної парадигми до іншої, від традиційного суспільства до інформаційного. Інтерактивність медіа трансформує сприйняття фізичного простору та часу.

Цифрове століття, надавши нового імпульсу розвитку технічних засобів, вплинуло і на медіаконтент. Якщо електронні пристрої першого покоління

(телеграф, стаціонарний телефон, телебачення) скоротили просторовий та тимчасовий розрив у опосередкованих комунікаціях, то мобільний зв'язок та Інтернет їх скасували. Системність у комунікативному просторі проявляється не сама по собі як самопороджуюча себе комунікація, але в практиці мовлення, її темпоральної пов'язаності та дискурсивності.

Список використаної літератури

1. Derrida J. *The Other Heading: Reflections on Today's Europe*. Bloomington, Indianapolis: Indiana University Press, 1992. 129 p.
2. Gvattari F. *Molecular Revolution: Psychiatry and Politics*. Harmondsworth: Penguin, 1984. 309 p.
3. Sandbothe M. *Media Temporalities in the Internet: Philosophy of Time and Media with Derrida and Rorty* [Электронный ресурс]. Jena: Friedrich Schiller University, 1998. URL: <http://www.ub.edu/prometheus21/articulos/obsciberprome/sandbothe.pdf>.
4. Simondon G. *Du mode d'existence des objets techniques*. P., 1989. 337 p.
5. Welsch W., Sandbothe M. *Postmodernity as a Philosophical Concept // International Postmodernism: Theory and Literary Practice* / ed. by H. Bertens, D. Fokkema. Amsterdam: John Benjamins, 1997. P. 75-89.

МІЖ ЗБЕРЕЖЕННЯМ КОРЕНІВ І ВІДКРИТІСТЮ ДО ІНШОГО	
<i>Поплавська Тетяна, Кара Маріна</i>	77
ОСВІТА І ДЕМОКРАТІЯ: ВИХОВАННЯ АКТИВНОГО ГРОМАДЯНИНА	
<i>Поплавська Тетяна, Стойкова Марина</i>	80
КРИЗА СЕНСУ ОСВІТИ	
<i>Поплавська Тетяна, Барков Степан</i>	82
КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ІНФОРМАЦІЙНИЙ ХАОС	
<i>Роман Вікторія Олександрівна, Петінова Оксана Борисівна</i>	85
ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ВЛАДИ, ПОЛІТИКИ ТА ПРАВА У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН	
<i>Семко Яна Сергіївна</i>	88
ТРАНСВЕРСАЛЬНА ВЗАЄМОДІЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	
<i>Стойкова Марина</i>	91
СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	
<i>Філіпчук В'ячеслав</i>	92
ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ СУСПІЛЬСТВА ЗНАТЬ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ І ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИМІРИ	
<i>Фомюк Крістіна Віталіївна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	95
ПОНЯТТЯ ВЛАДИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗДІЙСНЕННЯ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Хомяк Катерина, Оксютович Марина</i>	97
РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ	
<i>Шавловська Віолетта Едуардівна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	99
ЧОМУ ПОТРІБНО ВИВЧАТИ ФІЛОСОФІЮ?	
Зміст	101

Збірник матеріалів

XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

«ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ»

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.:
(0482) 732-09-52